

tidligt som 14 Dage efter Fødslen, paastaar ogsaa, at de var raske, men de fleste var sløje. 11 af dem, der begyndte inden 4 Uger, har overhovedet ingen Hjælp faaet.

Den eneste, der var begyndt saa tidligt som paa 9de Dagen efter Fødslen, var Enke, Manden var død 3 Mdr. før Nedkomsten, og hun havde 3 Børn i Forvejen, Gæld havde hun for Mandens Begravelse. Hun var i Sygekasse, fik 30 Kr. derfra, hvormed hun betalte Jordemoderen. En anden, der arbejdede til sidste Dag og gik i Arbejde 14 Dage efter, var Enke og havde en 9 Aars Dreng i Ægteskabet, han var hos hendes Forældre i Aarhus, der var meget fattige, og hun skulde betale for Drengen der; Barnefaderen til det sidste Barn døde 6 Mdr. før Nedkomsten, hun skulde da selv bære alle Udgifter, hun laa paa Rigshospitalet, hun fik 30 Kr. fra Sygekassen, hun søgte ikke Fabrikhjælp, mener heller ikke, hun havde faaet det, da hun tjente ret godt; hun erklærede, at selv om hun havde faaet Understøttelse, var hun alligevel gaaet i Arbejde, hvis ikke Understøttelsen havde været lige saa stor som hendes Ugeløn, for hun havde saa mange Ekstraudgifter paa det Tidspunkt til Barnevogn o. s. v. Dette er blot et Par Eksempler, i andre Tilfælde, hvor Moderen ikke er alene, var Manden arbejdsløs, i andre var det alle de mange Udgifter, der følger med Fødslen, der foraarsagede, at Moderen gik i Arbejde. En Del vilde sikkert kunne have faaet § 29 Hjælp; enten vidte de ikke, at de kunde faa det, eller ogsaa kunde de ikke lide at søge det; en Del, særlig de, der havde haft en god Ugeløn det foregaaende Aar, eller hvor Manden havde Arbejde, kunde næppe, og der er ogsaa et Par Tilfælde, hvor den fødende ikke før Fødslen havde haft Fabrikarbejde. I sidstnævnte Tilfælde vil man overhovedet vanskeligt kunne tænke sig, hvorledes en Lovgivning skulde give Adgang til Understøttelse, med mindre man indførte en saadan Adgang for alle, der ikke arbejdede, en noget vid Bestemmelse. En enkelt Udlænding findes ogsaa blandt dem, der er gaaet for tidligt i Arbejde. I nogle Tilfælde var Børnene døde eller sat i Pleje.

Selv om man vanskeligt kan sige som almindelig Regel, at Moderen af Hensyn til sit eget Helbred ikke bør gaa i Arbejde før efter 6 Ugers Forløb efter Fødslen, saa kan man sikkert fastslaa, at det for mange er drøjt at begynde før, og maaske navnlig efterhaanden som de har faaet mange Børn. Af de 553 her behandlede Tilfælde havde ca. 300 ikke ønsket at gaa i Arbejde før efter 6 Ugers Forløb.

Lovgivningen har ønsket at give Moderen en 4 Ugers Hvile baade for Moderens Skyld og for Barnets Skyld; naar denne Bestemmelse ikke synes her i København at have haft synderlig Betydning, saa maa vel Aarsagen hertil væsentlig søges i, at der ikke er givet Mødrene nogen fyldstgørende Erstatning for Arbejdsfortjenesten, og at de, der overhovedet maatte kunne faa nogen Erstatning, skal underkaste sig en Trangundersøgelse, eventuelt risikere at faa en Undersøger hjem i sin Bopæl, en Undersøger, der muligvis vil udspørge Husbeboere; en medvirkende Aarsag er ogsaa, at der ikke er givet Mødrene nogen Sikkerhed for at kunne faa deres Arbejde igen. Kontrollen med en saadan Lovbestemmelses Overholdelse er meget vanskelig — det maa erindres, at de Oplysninger, det er lykkedes mig at fremskaffe her, kun er skaffet ved at betone, at der ingen Risiko var ved at give dem; — Arbejdsgiveren har vanskeligt ved at kontrollere det, og skal han det, vil det give ham Ret til en Indtrængen i Arbejderskernes Privatliv, der naturligt vil forekomme Arbejderskerne meget ubehagelig. Naturligvis vil der være Tilfælde, hvor Arbejdsgiveren kan vide, at Loven ikke er overholdt, nemlig hvis Arbejdersken samlet ikke har været 4 Uger borte, og hvor hun kommer tilbage til samme Arbejdssted — blandt dem, der er begyndt inden 4 Uger, findes der ogsaa saadanne, der har faaet Arbejde i en ny Bedrift —, men det forekommer mangen Værkfører — og efter min Mening med Rette — umoralsk og inhumant at nægte Mødrene Arbejde, naar de ikke paa anden Vis kan faa til Livets Ophold til sig og Barnet. Ønsker man derfor